LIETUVIU S-GOS BRAZILIJOJ ORGANAS
LEIDZIA LIET. S-GA BRAZ.
Redakcijos ir Administracijos adressas:
„LIETUVIS"
Rua Bandeirantes, 474,
Caixa Postal, 1764.
São Paulo — Brasil.

LIETUVIS

JORNAL LITHUANO

Prenumeratos kaina:
Brazilijoj metams 12 milreisu, pusm 6 milreisai.
Užsienin metams 20 milr. pusm. 10 milreisai.
Atskiras numeris 300 reisu
Redakcija atidaryta nuo 12 iki 4 v. v.
Redaktorius St. Vancevičius.
Atsakomasis redaktorius
Dr. Egaz Muniz.

10-ti MET. | SÃO PAULO, 1938 m. Balandžio - Abril mén. 23 d. | NR. 17 (485)

Savo ir Lietuvos Vyriausybės vardu sveikinu Brazilijos lietuvius. Linkiu gerovės ir tautinio vieningumo!

Konsulas Aleksandras Polišaitis.

NAUJASIS KONSULAS JAU ATVYKO.

Ketvirtadienį, balandžio mėn. 21 d. į São Paulo atvyko naujas Lietuvos Respublikos Konsulas p. Aleksandras Polišaitis su šeima. Santose p. p. Polišaičius pasitiko ir į São Paulo atlydėjo Konsulato sekretorius p. Remenčius su ponia, o São Paulo Luz st. savo Tėvynės Atstovą sutiko senasis konsulas p. Povilas Gaučys, Konsulato sekretorius kap. J. Čiuvinskas, L. S. Br. pirm. A. Majus, visi mūsų mokyklų lietuviai mokytojai, Sporto S-gos «Lithuania», L. J. S-gos «Viltis», Lietuvių Moterų Draugijos, mokyklų tėvų komitetų, B. L. Aero Klubo ir daugelio kitų lietuviškų organizacijų atstovai, laikraščių redaktoriai ir dar daug daug mūsų tautiečių. Visi susirinkusieji p. Konsula karštai sveikino, o senasis kons. p. Gaučys ir kap. Čiuvinskas p. Polišaitienę apdovanojo gražiomis Brazilijos gėlėmis. Kons. p. Polišaitis, nuoširdžiai padėkojęs visiems už malonų sutikimą, palinkėjo visiems stiprėti medžiaginiai, kilti dvasiniai ir visur ir visada būti garbingais lietuviais.

Vakare, jau Konsulate, kons. p. A. Polišaitis priėmė mūsų mokyklų insp. ir «Lietuvio» bendradarbį S. Bakšį, su kuriuo pasikalbėjo apie lietuviškas mokyklas, svetimtaučių mokyklas liečiančius įstatymus, apie tautinį kultūrinį Brazilijos lietuvių veikimą ir pavedė paskelbti „Lietuvyje" p. Konsulo ir Lietuvos Vyriausybės kilnius linkėjimus visiems Brazilijoj gyvenantiems lietuviams.

APIE LIETUVOS KONFLIKTĄ SU LENKIJA IR DIPLOMATINIŲ SANTYKIŲ UŽMEZGIMĄ...

Kons. p. Polišaitis, kuris pačiomis karščiausiomis konflikto dienomis dar tebebuvo Lietuvoje, pareiškė, kad kovo 11 d. kruviną incidentą ant demarklinijos išprovokavo patys lenkai, paskui Lenkijos vyriausybė pasinaudodama tuo momentu, kada didžiųjų Europos valstybių akys atkreiptos į Austriją okupavusios Vokietijos kariuomenės judėjimą ir nesibaigiančias skerdynes Ispanijoj, pa ruošė gana ilgą ir žiaurų ultimatumą ir rengėsi Lietuvą smarkiai „paspausti". Lenkijoj prasidėjo didžiausios demonstracijos prieš Lietuvą. Agitatorių įkaitintos minios reikalavo žygiuoti į Kauną, į Klaipėdą... Skaitlingi lenkų kariuomenės pulkai artinosi prie demarklinijos. Nesnaudė ir Lietuva. Visos kariškos ir visuomeninės organizacijos skubėjo pareikšti protestus prieš naują lenkų smurtą ir pareikšti, kad jos negailėdamos nieko, kartu su Vyriausybe budriai stovės savo tautos ir valstybės sargyboje. Karštesnieji, prisimindami laimėjimus ties Giedraičiais ir Širvintomis, reikalavo atmesti visus Lenkijos reikalavimus ir savo teises apginti ginklu. Bet... Kas gali garantuoti, kad mažiausias pasikarščiavimas tokiuo momentu nebūtų mirtinas smūgis Lietuvos nepriklausomybei? Lietuvos Vyriausybė per savo atstovus stengėsi užtikrinti Lietuvai mums draugingų valstybių paramą...

PRASIDĖJO DIPLOMATINIS KARAS

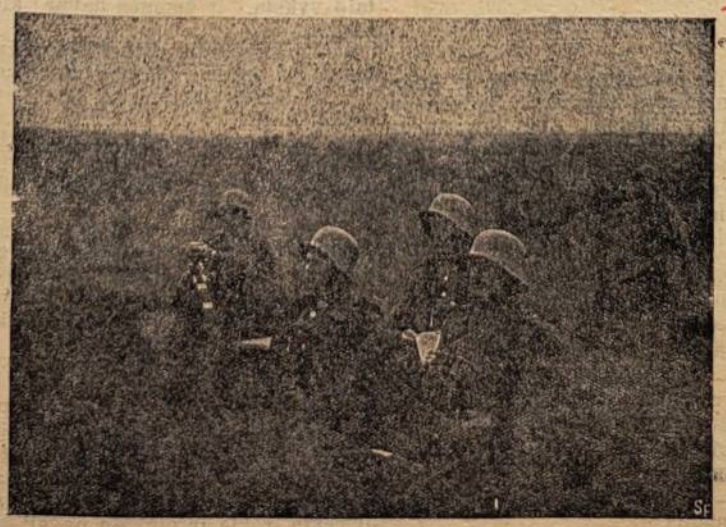
Didžiųjų valstybių sostinėse buvo svarstomas ir diskutuojamas Lenkijos ruošiamo ultimatumo projektas Pagaliau Anglijos ir Prancūzijos atstovai Varšuvoje „paspaudė" pačius lenkus, kad tą ultimatumą, prieš įteikdami, sušvelnintų. Lenkai jį pertaisė ir kovo 17 d. įteikė Lietuvai. Didžiosios valstybės konstatavusios, kad Lenkijos ultimatumas jau nepažeidžia Lietuvos nepriklausomybės (Apie Vilnių nieko nepasakyta.) patarė Lietuvai jį priimti. Ir pačiai Lietuvos Vyriausybei ir visuomenei neatrodė baisūs ultimatume pastatyti reikalavimai užmegsti tik diplomatinius santykius, bet visus skaudžiai įžeidė jo žiauri forma. Tik, kad išvengti karo kurio laimė nežinoma ir pasaulinės taikos labui, Lietuvos Vyriausybė Lenkijos ultimatumą priėmė.

LIETUVA GALI IŠEITI LAIMĖTOJA.

Diplomatiniai santykiai tarp Lietuvos ir Lenkijos jau užmegsti. Abiejų šalių atstovybėms leidžiama susisiekti su savo vyriausybėmis paštu, telefonu, telegrafu, traukiniais, laivais ir lėktuvais. Dabar tie pasiuntiniai studijuos apystovas ir ruoš dirvą deryboms, kurių tikslas sunormuoti Lietuvos Lenkijos santykius. Lietuva, žinoma, vėl iškels Vilniaus grąžinimo klausimą ir, jeigu politinė Europos padėtis bus palanki Lietuvos pozicijai, Lietuva gali išeiti laimėtoja.

Man labai malonu, kad ir Brazilijos lietuviai susirūpinę savo Tėvynės reikalais. Bet netikėkite visokiems gandams, kuriuos dažniausia sufabrikuoja lenkų ar vokiečių agentai ir skleisdami juos stengiasi sugriauti lietuvių vieningumą. Lietuvos Vyriausybė dirba su pilnu tautos pritarimu. Taip! — autoritetingai pareiškė naujasis mūsų Tėvynės Atstovas.

Simas Bakšys.

Lietuvos kariai šekimo punkte.

Lietuvių Kultūros Namai.

Mūsų lietuviškos kultūros namais drąsiai galima vadinti visas penkias São Paulo mokyklas. Jose mokomi ir auklėjami mūsų vaikai, o taip pat apie jas spiečiasi beveik visas lietuvių kultūrinis gyvenimas. Lietuviškųjų organizacijų būstinės, susirinkimų, paskaitų, tautinių švenčių paminėjimų, net pramogų patalpos yra mokyklų salėse.

Visuose penkiuose São Paulo miesto rajonuose, kur veikia lietuviškos mokyklos, turime po vieną lietuvių kultūros namą, po vieną lietuvišką židinį.

Bet didžiulei São Paulo lietuvių kolonijai, nuolat progresuojančiai kultūriniame darbe, reikalingas lietuviškos kultūros, lietuviško visuomeniško darbo ir veiklos centras. Toks centras ilgą laiką buvo ir iki šiol dar tebėra, tai Lietuvių Namai, esantieji Bom Retiro rajone — beveik pačiame miesto centre. Lietuvių Namuose yra Vysk. M. Valančiaus mokykla, Lietuvių S-gos Brazilijoj centras ir centrinis knygynas, «Lietuvio» redakcija, Sporto S-gos «Lithuania» Bom Retiro skyrius, Jaunimo S-ga «Viltis», Mergaičių Skautų Skiltis.

Ilgą laiką Lietuvių Namai buvo nuomojami. Lietuvių Kultūros ir visuomeniško veikimo centras veikė svetimuose patalpuose. Tos patalpos, reikia pasakyti, buvo labai mažos, ankštos ir nepatogios. Bet nėsant geresnių teko tenkintis tokioms kokios buvo.

Praeitais metais, Lietuvos Vyriausybės dėka ir kelių gerų žmonių, o ypatingai generolo V. Nagevičiaus pastangoms, Lietuvių S-ga Brazilijoj Lietuvių Namus, esančius rua Bandeirantes Nr. 474 nupirko nuosavybėn. Šių namų įsigyjimas nuosavybėn yra labai didelis laimėjimas kolonijai. Namai randasi centre, labai patogioje vietoje, be to turi dar ir nemažą sklypą.

Įsigyjus namus nuosavybėn pradėta rimtai galvoti apie jų pertvarkymą savo tikslui — lietuvių kultūros ir visuomeniškos veiklos centrui. Tam svarbiausia, reikalinga pastatyti tinkamas mokyklai patalpas. Mokyklai reikia būtinai dviejų klasių. Toliau reikalinga didelės salės parengimams Iki šiol lietuviai neturėjo savos didesnės salės. Didžiausioji — Dr. V. Kudirkos mokyklos salė yra labai toli nuo miesto centro. Todėl lietuviškos organizacijos daugiausia samdo svetimas sales mieste ir moka už tai didelius pinigus. Būtinai reikalinga turėti didelę salę miesto centre. Toliau reikalingos patalpos steigiamai lietuviškai spaustuvei, patalpos mūsų organizacijoms.

Lietuvių S-ga Brazilijoj, turėdama galvoje Lietuvių Kultūros Namų, tai yra lietuviško centro reikšmę, kontakte su Lietuvos Konsulatu paruošė naujų, su visomis reikalingomis patalpomis projektą. Projekte numatyta tokios patalpos, kuriose galės sutilpti mūsų veikiančios organizacijos, «Lietuvio» redakcija, Vysk. M. Valančiaus mokykla, Liet. S-gos Brazilijoj centras, jos centrinis knygynas ir kitos mūsų kultūrinės įstaigos. Be to, dar numatyta įrengti didelę salę, kurioje galima bus ruošti lietuviški vakarai, susirinkimai, paminėjimai, paskaitos ir t.t.

Didžiulių Lietuvių Kultūros Namų sukūrimas, arba tikriau tariant, jų praplėtimas yra nepaprastai reikšmingas dalykas mūsų kolonijos gyvenime. Tai bus didžiausias kultūrinis lietuvių centras visoje Pietų Amerikoje.

Mūsų visuomenei reikia gerai suprasti ir įvertinti Lietuvių Kultūros Namus. Reikia visiems spiestis apie juos, juos pamilti.

Svetur gyvendami turime burti į krūvą savo neskaitlingas eiles, turime koncentruoti į vieną vietą savo dvasines pajėgas ir visi bendrai siekti šviesesnės ateities. Centriniai Lietuvių Kultūros Namai tebūnie mūsų gyvenimo ir viešojo veikimo ratas. Iš čia turi reikštis kilnūs darbai ir gražūs siekimai, Apie čia turime burtis visi.

Lietuvių Kultūros Namų tikslas ir toliau bus siekti kuodaugiausia dvasinių ir medžiaginių laimėjimų mūsų išeivijai. Lietuvių Kultūros Namai — tai lietuviškumo tvirtovė išeivijoj. Liet. Kultūros Namai ir toliau tarnaus visai mūsų kolonijai. Čia sau visada ras prieglaudą kiekviena lietuviška kultūrinė organizacija, kuri tik padorės gražiai dirbti lietuvišką darbą. Čia ras sau vietą kiekviena nauja sveika iniciatyva lietuviškam darbui plėsti ir stiprinti. Apie Lietuvių Kultūros Namus turi burtis visos mūsų kolonijos intelektualinės pajėgos.

Savo kultūrinės tvirtovės, savo centro sąmoningi nariai ir remėjai būkime visi lietuviai be jokių skirtumų! Lietuvių Kultūros Namai — mūsų visų namai!

St. Vancevičius.

LIETUVOJE

Medelių sodinimo vajus Lietuvoje.

Lietuvoje jau keletą metų vykdomi medelių sodinimo vajai, kuriuose dalyvauja įvairios organizacijos, mokyklos bei įstaigos. Per tuos vajus stengiamasi apsodinti miestų bei miestelių gatves, o taip pat plentų ir vieškelių pakeles medeliais; ūkininkai raginami savo sodybas puošti medeliais. Vajai kasmet vis būna didesni. Pavyzdžiui, apskaičiuota, kad pernai buvo pasodinta apie milijonas (tūkstantis tūkstančių) medelių. Šiemet jau iš anksto rūpinamasi medelių sodinimo vajui geriau pasiruošti.

Žemės Ūkio Ministerijoje įvyko įvairių įstaigų ir organizacijų atstovų pasitarimas šių metų medelių sodinimo vajaus reikalu. Pasitarime dalyvavo apie 20 atstovų. Buvo aptarti pernai metais atlikti darbai ir tartasi dėl šių metų medelių sodinimo vajaus darbų.

Šiemet medžių sodinimo vajų norima dar smarkiau, dar iškilmingiau propaguoti.

Šiuo metu visame krašte yra 20 apskričių medelių sodinimo komitetų, ir 370 valsčių komitetų.

Pernai medelių sodinimo darbuose dalyvavo apie 70 tūkst. žmonių, kurie pasodino apie 1 mil. medelių. Šiemet, pradėjus iš anksto medelių sodinimams rengtis, numatoma dar daugiau medelių pasodinti.

Tsb.

150 karių kolektyviai atlietuvino savo pavardes.

Kaunas. Elta. IV-6. Prieš Didįjį karą daugumos lietuvių pavardės buvo įgavusios rusišką arba lenkišką atspalvį. Oficialios administracijos įstaigos daugiausia pridėdavo lietuvių pavardėms nelietuviškas galūnes, kurios daugumoje ir ligi šiol pasiliko. Pavardžių atlietuvinimo klausimas ir Lietuvoje daug kur yra keliamas. Daugumas lietuvių laisvu noru atlietuvina savo pavardes. Paskutiniu metu Pirmojo Lietuvos Prezidento Karo Mokyklos 150 karių, reaguodami į lenkų pavartotą prieš Lietuvą jėgą, kuria privertė Lietuvą užmegsti diplomatinius santykius su Lenkija, paliekant Vilniaus klausimą atvirą, kolektyviai nutarė atlietuvinti savo pavardes.

Ministrai Škirpa ir Charwatas įteikė kredencialus.

Kaunas. Elta. IV-6. Kovo 31 d. Lietuvos pasiuntinys ir įgaliotas ministras Varšuvoje generalinio štabo pulkininkas Kazys Škirpa įteikė savo kredencialus Lenkijos prezidentui. Tą pačią dieną Lenkijos pasiuntinys ir įgaliotas ministras Kaune Charwatas įteikė savo kredencialus mūsų Valstybės Prezidentui Antanui Smetonai. Charwatas savo kalboje, tarp kitko, pažymėjo, kad jis esąs pasiryžęs sudaryti tvirtus pagrindus nustatyti geros kaiminystės santykiams, kupiniems pasitikėjimo ir nuoširdumo. Lietuvos Valstybės Prezidentas Antanas Smetona padėkojo už linkėjimus, kuriuos Lenkijos prezidentas ir vyriausybė per savo paskirtąjį pasiuntinį pareiškė Lietuvai ir jos Galvai.

Etnografinė ir foto parodos Kaune.

Kaunas. Elta. IV-6. Vytauto Didžiojo Kultūros Muziejaus patalpose muziejaus etnografinis skyrius surengė etnografinę ir Lietuvos Matininkų bei Kultūrtechnikų Sąjungos foto parodą. Abi šios parodos atidarytos balandžio 1 d. ir užtruks iki balandžio 30 d. Į atidarymo iškilmes atsilankė Valstybės Prezidentas Antanas Smetona, ministras pirmininkas Vl. Mironas, Seimo pirmininkas inž. K. Šakenis, keletas ministrų ir daug profesorių ir šiaip aukštosios Kauno visuomenės. Ši etnografinė paroda vaizduoja žemės ūkio darbų įrankius bitininkystės įrankius, žibintus, žvakides, indaujas, medžioklės įrankius ir daug kitų.

Seimas priėmė universiteto mokslo personalo atlyginimo įstatymo pakeitimą.

Kaunas. Elta. IV-6. Kovo 31 d. posėdyje Seimas priėmė Vytauto Didžiojo Universiteto mokslo personalo atlyginimo įstatymo pakeitimą. Įstatymo pakeitimu nustatoma, kad neetatiniai lektoriai, kurie užima vyresniojo mokslo personalo vakuojančias vietas, gauna tokį pat atlyginimą, kaip ir privatdocentai. Be to, neetatiniai lektoriai, kurių dėstomus kursus fakulteto taryba pripažįsta naudingus, gali būti atlyginami ligi 100 lt. už savaitinę paskaitą. Tuo būdu jų atlyginimas galės būti tokio dydžio, kokį gauna ir privatdocentai. Šio pakeitimo projektą Seime referavo Švietimo ministras prof Tonkūnas. Tą pačią dieną Seimas įstatymą apsaugos nuo pavojaus iš lėktuvų papildė taip, kad apsaugai reikalingas organizacijas, jų veikimo būdus ir medžiagines priemones nustato krašto apsaugos ministras, susitaręs su atatinkamais ministrais. Be to, įstatyme dar įrašyta, kad lėšas skirsto ministrų kabinetas. Žemės mokesčių įstatymo pakeitimo projektas perduotas komisijai.

Balandžio 5 d. Seimas pradėjo svarstyti geležinkelių įstatymo projektą, turintį 330 straipsnių. Projektą Seime vyriausybės vardu referavo susisiekimo viceministras inž. Janke vičius. Jis skaičiais paliustravo, kad geležinkeliai Lietuvoje yra svarbiausia žmonių susisiekimo ir krovinių pervežimo priemonė. Dabartiniai Lietuvos geležinkeliai virto tarptautinio susisiekimo faktoriumi ir tranzito keliu. Naujame projekte siūloma vaikus ligi 6 metų vežti veltui, o nuo 6 ligi 14 metų už pusę kainos. Ligi šiol iki 4 metų vaikai buvo vežami veltui ir nuo 4 ligi 10 metų — už pusę kainos. Projektas perduotas komisijai.

Klaipėdoje įrengtas radijo švyturys-siųstuvas.

Kaunas. Elta. IV-6. Prieš kurį laiką Klaipėdoje įrengtas radijo švyturys 8 trumpų bangų siųstuvas, kurio pagalba laivai nustato savo padėtį jūroje iki 50 jūrmylių. Tokie švyturiai rengiami Nidoje ir Šventosios uoste. Be to, Klaipėdoje yra įrengtas telegrafinis ir telefoninis radijo siųstuvas ryšiui palaikyti tarp kranto ir jūroje esančių laivų. Pažymėtinas didelis toks patogumas, kad telefono abonentai iš visos Lietuvos tos stoties siųstuvo pagalba gali kalbėti su jūroje esančiais laivais.

Tautos atstovai paaukojo kariuomenei po šautuvą.

Kaunas. Elta. IV-6. Paskutinėmis dienomis visi Seimo nariai, tautos atstovai, atjausdami krašto būklę ir reikalą stiprinti krašto ginkluotas pajėgas, nutarė kariuomenei paaukoti po 1 vardinį šautuvą.

Kauno savivaldybė užtrauks 15 mil. Lt. paskolos.

Kaunas. Elta. IV-6. Kovo 31 d. Kauno miesto taryba nutarė užtraukti 15 mil. Lt vidaus paskolos mokykloms statyti, prieglaudoms, turizmo namams, sanatorijai, prekyvietės halei statyti ir kt.

Lietuvoje įsteigtas Spaudos ir Informacijos Biūras.

Kaunas. Elta. IV-6. Šiomis dienomis prie Ministrų Kabineto įsteigtas Spaudos ir Informacijos Biūras, kurio žinioje bus spauda, radijas, kinas ir organizacijos. Biūro vedėju pakviestas prof. Izidorius Tamošaitis.

Ūkinis atgijimas Lietuvoje.

Kaunas. Elta. IV-6. Šiomis dienomis įvyko kelių stambesnių Lietuvos bankų, kaip Žemės Bankas, metiniai akcininkų susirinkimai. Iš patiektų bankų vadovybių metinių apyskaitų matyti, kad tolimesnis ūkinis atgijimas Lietuvoje pasitvirtina.

DĖMESIO! «Lietuvio» Administracijoje, Rua Bandeirantes Nr. 474 galima gauti pavieniais numeriais įvairių laikraščių ir žurnalų iš Lietuvos, Amerikos ir Argentinos. Taip pat galima ir užsiprenumeruoti.

St. Jurinis.

Ave Maria...

(novelė)

(Tąsa iš 16 nr.)

— Labai malonu ir iš anksto nuoširdžiai dėkoju.

Narsučiai nužingsniavo į savo butą, o Angeliką du pakinkyti sarčiai nuvežė smėlėtu vieškeliu į josios gimtinę.

Švelnus rytmečio vėjelis kudeno jos garbanas, o patekėjusios saulės spinduliai bučiavo balzganai jos rausvą veidą.

Kuo toliau bėgo arkliai, tuo Angelikai darėsi nykiau jos sieloje. Jai rodės, kad Albinas tik laikinai ja susidomėjęs, tik tam kartui, tačiau vidujinis balsas ja ramino: „Angelika, tu dar nieko nemačius, negalvok taip valkiškai, būk tvirta savo įsitikinimose ir kiekvienas vyras klaupsis prieš tave... Albinas bus tavo!“.. Ach, kad greičiau ateitų tas sekmadienis—galvojo Angelika.

* * *

Jau pravažiavo pušyną ir Angelikos mėgiamą kalniuką. Sodyba buvo kaip ant delno. Angelika dabar viską papasakos savo motutei, kaip jai sekės baliuje. Motina džiaugsis dukters pasisekimu ir kartu lauks ateinančio sekmadienio. Juk ir jai bus miela pamatyti dukters išrinktąjį.

Sugirgždėjo varteliai ir išėjo Angelikos motina dukters pasitikti.

— Na, tu mano dukrele, labai išvargai? — teiravosi motina.

— Ne, mamyte, kalbėjo iššokusi iš vežimo Angelika. — Buvo labai linksma. Gerai pasišokau... Tiesa, sekmadienį ir svečių turėsime — gyrėsi Angelika.

— Na, na? Tur būt, paviliojai kokį teisėją.

— Ne, mamyte, jauną bernužėlį kaip kvietkelį... Ot, pamatysi. Už mėnesio jau bus karininkas...

— Ir jau taip greit sužinojai? Tai dabar jaunimas...

Vieną kartą pamatė ir jau įsimyli — nulingavo galva Kajorienė.

— Dabar, mamyte, viskas kitaip vyksta. Ir žmonės dabar kitokie...

— Taip, taip, vaikeli, jau aš matau... Na, gerai. Eik truputį užkąsti.

— Ačiū, mamyte, aš visai valgyti nenoriu.

Gal šviežio pienelio? — vėl klausė motina.

— Pieno tai išgersiu kokį stiklą, atsakė Angelika.

Angelika buvo nusistačius visai negulti, bet tiek dabar apėmė miegas kad net akys merkėsi. Pavalgius greitai persivilko ir nubėgo į svirną ir atsigulė. Vos sumerkė akis, kai sapnas atvertė baliaus įspūdžius. Ji šoka, šoka. Albinas visur su ja... Staiga skyla lūbos. Išsiveržia ugnis. Ją Albinas glaudžia prie širdies. Bet kas čia pasidarė? Vietoj Albino ji pamato giltinę, kuri savo šaltais kaulais spaudžia prie savęs neva pasmaugti norėdama. Jai darosi trošku... Ji rėkia, rėkia ir niekaip negali išrėkti. Ji parpuola ant žemės. Giltinė dingsta. Žmonių niekur nematyti. Ji eina tamsiais koridoriais. Staiga pasirodo Albinas. Jis toks linksmas. Šaukia ją pas save. Bet ji eina eina ir niekaip jo negali pasiekti. Jis dingsta, o prie jos artinasi vėl ta giltinė... — Ai, ai, gelbėkit! — suriko Angelika ir prabudo.

— Ko gi tu šūkauji, net mane išgąsdinai — kalbėjo į svirną įėjusi motina.

— Ai, mamyte, kad tu žinotum kokį baisų sapną sapnavau — ir viską papasakojo motinai.

— Per daug išvargai, tai ir sapnus keistus sapnoji — atsidūsus kalbėjo Kajorienė, nors pati gerai žinojo, kad šis sapnas esąs labai reikšmingas: Ugnis... giltinė... dvasios... rodo visą Angelikos gyvenimą. Tačiau tai nutylėjo ir nukreipė kalbą visai į kitą dalyką:

— Pavakary, Angeliuke, kai pasilsėsi, eisime uogauti. Kaimynė sakė, kad mūsų avietyne net raudonos — aviečių.

— Gerai, mamyte, gerai. Aš tuoj kelsiu.

Vakaruose pradėjo niauktis dangus. Dideli pilki debesys apdengė visus vakarus. Stiprus vakarų vėjas daužė uždarytas svirno langines. (B.d.

Maisto gaminių išvežimas.

Kaunas. Elta. IV-6. Šiemet padidėjo maisto gaminių išvežimas į užsienius. „Maisto“ akcinė bendrovė nuo metų pradžios ligi balandžio 3 d. iš viso į užsienius išvežė 10.627.832 kg. gyvulių, paukščių ir mėsos gaminių, o pernai per tą patį laiką buvo išvežta tik 8.424.466 kg. „Pieno centras“ nuo metų pradžios ligi balandžio 2 d. šiemet į užsienius išvežė 1.840.509,4 kg. sviesto, o pernai per tą laiką — 1.727.460,35 kg. O kiaušinių „Pienocentras“ nuo kovo 27 d. ligi balandžio 2 d. į užsienius išvežė net 6.238.080, o pernai per tą pačią savaitę — vos 528.480 kiaušinių.

Gegužės 15 d. Lietuvoje įvyksta kariuomenės ir visuomenės diena.

Kaunas. Elta. IV-6. Gegužės 15 d. Lietuvoje įvyks ketvirtoji kariuomenės ir visuomenės diena, kurią norima šiemet ypatingai atžymėti Lietuvos nepriklausomybės 20 metų sukaktį, sutraukiant visas krašto jėgas didesniam pasiryžimui išlaikyti savo krašto nepriklausomybę ir didesniems ateities darbams. Tą dieną įvairių profesijų krašto gyventojai, atjausdami ginkluotų pajėgų stiprinimo reikalą, įvairiose vietose įteiks kariuomenei ginklų. Kiekvieno valsčiaus ūkininkai nupirks po 1 šautuvą, kaip simbolinę dovaną, ir tą dieną atveš į Kauną ir įteiks kariuomenei, o didieji miestai kariuomenei pirks po kulkosvaidį.

Šventosios uostui pripažintos vasarvietės teisės

Kaunas. Elta. IV-6. Plečiantis Lietuvoje žvejybai, tvarkomas ir tobulinamas tam reikalui ir Šventosios uostas. Ten statomas mūrinis žvejų miestas. Vyriausybė miesteliui suteikė vasarvietės teises. Šia proga tenka pažymėti lenkų spaudoje pasirodžiusias netikslias ir tendencingas žinias apie Šventosios uostą. Lenkijos laikraščiai, patyrę iš Lietuvos laikraščių apie Šventosios uosto tvarkymą, pradėjo skelbti, kad, girdi, Šventosios uostą lietuviai tvarko dėl to, kad nesitikį išlaikyti Klaipėdos uosto. Toks lenkų tendencingas aiškinimas visiems yra suprantamas. Todėl reikia pabrėžti, kad Lietuva savo vieninteliu išėjimu į jūrą laiko Klaipėdos uostą, kurį ji nuolat tobulina ir gerina, į jį investuodama didelius kapitalus, ir kad kiekvienas lietuvis yra pasiryžęs išlaikyti Klaipėdos uostą, kaip ir kiekvieną savo tėviškės pėdą nepriklausomą. Šventosios uostas yra laikomas vien tik žvejų uostu, dabar pripažintu vasarviete — kurortu.

Mes Lietuvos kareivėliai dra-ta-ta dra-ta-ta.

Fabrica de Cigarros “SUDAN“

Sąrašas Nr. 44

1938 m. balandžio mėnesio „kinzena“ (nuo 1 iki 15 d.)

MĖLYNIEJI KUPONAI SERIJA „E“

Nr. 8.001 iki 8.050 — 50 butel. geriausio „Adekolono“
„ 8.041 „ 8.100 — 50 čekių po 50$000
„ 8.101 „ 8.200 — 100 servizų arbatai japoniško tipo
„ 8.201 „ 8.300 — 100 gražių lėlių mergaitėms
„ 8.301 „ 8.500 — 200 kešeninių peilių „madreperola“ kraunimis
„ 8.501 „ 8.600 — 100 dėželių pudros FLAMOUR
„ 8.601 „ 8.700 — 100 gražių vokiškų porcigarų
„ 8.701 „ 8.800 — 100 gerų elektrinių prosų PEB
„ 8.801 „ 8.900 — 100 čekių po 20$000
„ 8.901 „ 9.000 — 100 rinkinių Gilette barzdai skusti
„ 9.001 „ 9.200 — 200 gražių vokiškų kišeninių lempučių
„ 9.201 „ 9.300 — 100 1/2 tuz. puikių lėkščių stalui
„ 9.301 „ 9.500 — 200 čekių po 10$000
„ 9.501 „ 9.600 — 100 gražių indų salot.
„ 9.601 „ 9.700 — 100 1/2 tuz. lėkštelių saldumynams
„ 9.701 „ 9.800 — 100 rinkinių Cheramy toeletui
„ 9.801 „ 9.900 — 100 rinkinių iš 6 japoniškų puodukų kavai
„ 9.901 „ 9.950 — 50 čekių po 30$000
„ 9.951 „ 9.980 — 30 rinkinių vadeniui iš 7 št.
„ 9.981 „ 9.990 — 10 čekių po 100$000
„ 9.991 „ 10.000 — 10 PUIKIAUSIŲ VOKIŠKŲ DVIRAČIŲ „Move“.

FULGOR

GERIAUSIOS CIGARIETĖS BRAZILIJOJ
Cigarietės nesulyginamos rūšies. Vertingų ir gražių premijų paskirstymas rūkytojams.

KITŲ PROPAGANDA TIK ŽODŽIUOSE...

São Paulo 1938 m. balandžio 16 d.

FABRICA DE CIGARROS SUDAN

Butelis su rašteliu iškeliavo 16.000 kilomet.

Jūrų kapitonas James iš laivo „Den of Ruthven“ plaukdamas per Atlanto vandenyną įmetė į jūrą butelį su rašteliu 1909 m. gegužės mėn. 31 d. Šis butelis buvo atrastas 1912 m. gegužės mėn. 19 d. netoli Naujosios Zelandijos, saloje. (Šiaurės sala) padaręs 16.000 kilometrų kelią. Tai rekordas, kurio iki šio laiko dar nieks nesumušė.

32.714 žodžių vienoje pašto atvirutėje.

Austras M. Franz Wielach pastatė pasaulinį rekordą, surašydamas pašto atvirutėje testamentą iš 32.714 žodžių. Visi žodžiai išskaitomi be padidinamo stiklo.

DIDELĮ DŽIAUGSMĄ SUTEIKSI SAVO GIMINĖMS BEI DRAUGAMS LIETUVOJE IR KITUR, JEI UŽSAKYSJIEMS „LIETUVĮ“ 1938 METAMS.

GINTAUTAS.

Trumpai apie Argentina.

(tąsa iš 16 Nr.)

ARGENTINOS KLIMATAS.

Kadangi Argentinos teritorijos ilgis sęsiasi kelis tūkstančius kilometrų ir žemės paviršius ne vienodas, todėl ir klimatas labai įvairus. Argentinos pietuose, Patagonijoj ir Andų kalnų aukštumose klimatas šaltas. Argentinos viduryje vidutiniškas, tačiau labai drėgnas. Lygumos kur pučia smarkūs vėjai, klimatas taip pat nėra per daug karštas. Žiemos metu jis ir labai atvėsta. Argentinos šiaurėje klimatas karštas, ypatingai vasaros metu.

Dėl įvairių priešasčių Argentinoje beveik visur būna staigūs temperatūros pasikeitimai. Tą pačią dieną temperatūra kartais net kelis kart staigiai pasikeičia. Bendrai imant, Argentinos klimatas nėra labai sveikas, tačiau europiečiams lengvai pakeliamas. Europiečiai lengvai prie jo prisitaiko ir pripranta. Blogiausias klimatas yra kai kuriose Gran Cako vietose ir Argentinos šiaurėje apie Corrientes miestą ir, bendrai, Paranos paupiuose. Ten klimatas karštas, labai drėgnas ir nesveikas. Argentinos viduryje vasara irgi būna didelių karščių, o žiemą oras labai vėsus ir šaltas, nors sniego ir nebūna.

Didžiausi karščiai Argentinoje būna gruodžio, sausio ir vasario mėnesiais. Šalčiausias laikas yra birželio ir liepos mėnesiais.

VIEŠPATAUJANČIOS LIGOS.

Ypatingose Argentinos klimato sąlygose viešpatauja kelios užkrečiamų ligų rūšys, kuriomis dažnai serga vietos gyventojai, o ypatingai europiečiai. Baisių tropikų ligų Argentinoje, kaip kad Brazilijos šiaurės estaduose ar kitose Pietų Amerikos tropikų šalyse, nėra. Iš Argentinoje viešpataujančių ligų yra plačiai žinoma maliarija. Ši liga dažniausiai siaučia Argentinos šiarėje, kur klimatas karštas ir drėgnas, kur yra daugybė su nenubėgančiu vandeniu balų ir drėgnų vietų. Tokiose baloae veisiasi tam tikra rūšis uodų, kurie išnešioja maliariją. Kad apkrėsti maliarija, uodas turi įkąsti sergantį žmogų, pats užsikrėsti, o paskui įkąstl sveikam. Šią ligą platinantieji uodai veisiasi palose, dėdami kiaušinėlius, iš kurių paskui išsivysto tam tikri vikšrai. Vikšrai kartas nuo karto iškyla į paviršių ir pavirsta uodais. Šie uodai skraido ir kandžioja tiktai vakarais ir naktimis. Tų uodų vikšrus naikina antys ir kiti naminiai paukščiai.

Maliarijos liga pasireiškia galvos skaudėjimu, karščiu ir drebuliu. Tai labai biuari liga, reikalaujanti skubaus gydymo. Kaip vaistai nuo maliarijos vartojama chinina. Su maliarijos liga energingai kovoja Argentinos sanitarinės įstaigos. Viena iš geriausių priemonių šiai ligai naikinti, rai nusausinimas visokių balų. Maliarijos uodų vikšrams naikinti vartojamas dar žibalas. Žibalas išliejamas ant vandens paviršiaus. Išsiliejęs žibalas sudaro ploną riebalų sluoksnį virš vandens paviršiaus. Vikšrai pro tą sluoksnį negali pasiekti oro ir greitai užtrokšta. Maliarija šiuo metu jau nėra taip baisi liga, kaip buvo kitados.

Be maliarijos, Argentinoje ypač jos šiaurėje, dažnai siaučia dar geltonasis drugys. Tai irgi pavojinga ir biauri liga. Geltonuoju drugiu užkrečia taip pat tam tikra rūšis uodų (moskitų). Keip maliarijos, taip ir geltonojo drugio išnešiotojai — uodai veisiami šlapiose ir drėgnose vietose, balose ir ilgai stovinčiame vandenyje. Nusausinant balas ir pelkes drugio epidemija taip pat mažėja.

Be aukščiau minėtų klimatinių ligų karštose Argentinos srityse, ypač paupiuose, arti didelių pelkių ir drėgnų vietų yra labai daug įkyrų moskitų, kurie kad ir neužkrečia maliarija ar geltonuoju drugiu, bet skaudžiai kandžiodami laabi įkyri. Tokiose vietose yrra daug įvairių rūšių musių, vabzdžių ir kitokių parazitų, kurie neduoda ramybės vietos gyventojams, o ypač vasaros metu.

(B. d.)

Vietos lietuvių gyvenimas.

DARBAI FAZENDOSE.

Mûsų laikraščio skaitytojai ir bendradarbiai iš daugelio Brazilijos vietų rašo, kad fazendose šiuo metu ruošiamasi kavos braukimui. Kavos laukuose darbai atgyja, kapojamos žolės, grėbstoma ir lyginama žemė.

Geltoni kukurûzų laukai jau darosi tamsûs. Daugelyje fazendų kukurûzų derlius jau nuimtas, kitur ištisi laukai stovi «nulaužti»... Mat kukûruzų derlius renkamas dažniausia tik tada, kai jis parduodamas, o šiaip prinokę kukurûzai laužiami taip, kad grûdų skujos bûtų palinkusios žemyn. Tai daroma apsaugojimui nuo lietaus. Į jokius klojimus niekur jų neveža. Derlių nurinkus kukurûzų stambai dažniausia deginami arba paliekami laukuose, kad per kûrį laiką supûtų. Šiuo metu tarp kukurûzų eilių gražiai žaliuoja pupelės. Kai kur jos dar tik pradeda žydėti, o kitur jau turi brėstančių ankščių.

Ryžių laukai gelsta. Jų derlius šiemet numatomas vidutiniškas.

Iš Paranos est. praneša, kad, kviečių auginimas neteikia per daug vilčių. Pelningiausia dabar esą auginti kava ir vata.

BRAZILIJOS LIETUVIŲ AERO KLUBE.

Visi su nekantrumu laukia pasirodant viešumoje pirmojo klubo sklandytuvo. Klubo pirmininkas p. Vl. Eidrigevičius tikisi, kad naujo mėnesio pradžioje slandytuvas galės pakilti virš S. Paulo. Su nepaprastu atsidėjimu iki vėlybo vakaro prie baigiamųjų darbų trûsi Leonas Gudliauskas, Juozas Vinkevičius, Mikas Dautartas ir kurs. Bartkevičius iš šių vyrų tikrai sulauksime puikių sklandytojų. Klubo valdyba susirûpinusi šio pirmojo istorinio Brazilijos lietuvių sklandytuvo vardu ir krikštynomis. Vardą manoma surasti konkurso keliu.

DĖMESIO.

„Vilties“ jaunimo sąjunga balandžio 30 d. rengia didelį viešą vakarą — koncertą su įdomia tautiškų šokių (dar pirmą kartą Brazilijoje) dainų. muzikos ir t. t. programa.

Vakaras įvyks rua da Graça 608 nr. Luso Brasileiro salėje. Pradžia 8 v. v.

PAS SÃO PAULO APYLINKĖS LIETUVIUS.

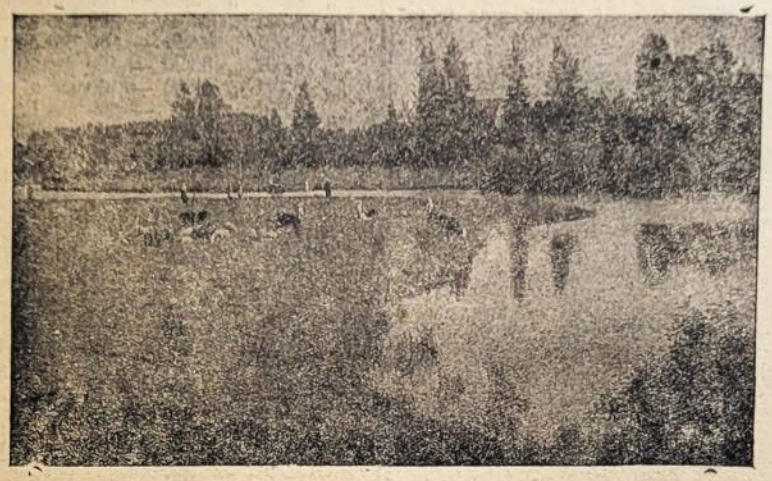
Velykų švenčių proga teko aplankyti keletą lietuvių šeimų gyvenančių netoli miesto. Tai smulkus ûkininkai verčiantis mišriu žemės ûkiu. Daugiausia auginama kukurûzų kuriuos sunaudoja vištų ûkiui. Bene pelningiausias ûkis ir bus vištų, mat kiaušiniai lengvai, greitai ir gera kaina mieste parduodami. Gaila, kad tie darbštûs ûkininkai daugumoje gyvena ant svetimos žemės mokėdami aukštas nuomas. Džiugu matyti, kad ir tarp svetimųjų gyvendami neatsisako velykų lietuviškų papročių, nepaprastai malonu priminti, kad negalėdami leisti savo vaikučių į lietuviškas mokyklas, moko juos gimtosios kalbos namie. Nors čia primena mums rusų laikų vargo mokyklą, bet ta mokykla padėjo lietuviui atsispirti prieš rusus, o šiuose sąlygose palieka ištikimu lietuviu.

J. Jur.

GRĮŽO INSPEKTORIUS SIMAS BAKŠYS.

Trečiadienį, balandžio mėn. 20 d., apie tris savaites važinėjęs po kraštą ir lankęs plačiai išsimėčiusius lietuvius, grįžo insp. Simas Bakšys. Kaip žinome p. Bakšys atostogų išvyko po tardymų politinėj policijoj, kur buvo iškviestas sąryšy su kunigų paduotais skundais. Dėl šio mûsų „dvasiškų tėvų“ žygio p. Bakšys buvo labai susijaudinęs.

Dabar pavažinėjęs po gražias Brazilijos provincijas (S. Paulo, Minas Geraes, Goyaz estadus) grįžo vėl kupinas jėgų dirbti jam pavestą kultûros darbą.

Mûsų Tėvynėje jau pavasaris...

SĄMONINGĄ MELĄ REMIA KITU MELU.

Labai nustebo Brazilijos lietuviai sužinoję, kad į Ltetuvą išvyksta kolonijos kunigai. Bet dar labiau pasipiktino, kai visiems paaiškėjo išvykimo priežastys. Dabar gi kun. Ragažinskas vaikščiodamas po Vilą Zeliną ir Vilą Belą verkšlena, kad p. Konsulas jį «suėdęs» o mokytojai jį «išėdę» iš mokyklų. Girdi, tai esąs ne pirmas atsitikimas, nes tie patys asmens taip pat pasielgę ir su kun. Sugintu.

Kun. S. Ragažinskas tokiomis savo kalbomis dvigubai meluoja. Visas svietas žino, kad kun. Sugintą suspendavo São Paulo vyskupas ir rekomendavo išvykti. Dabar dėl kun. Ragažinsko. Kai jis melagingai apskundė policijai tą patį p. Konsulą ir ir mokytojus, tai tuo jis niekam nesigiria, o tik skundžiasi, kad p. Konsulas jam algos nebemoka. Antrą syk meluoja kun. Ragažinskas skųsdamasis prieš mokytojus. Nė vieuas mokytojas kunigų nevijo iš mokyklų, o jie patys pasitraukė, kadangi užsiimdami savo tautiečių įskundinėjimais ir kitokiais «bizniais» jau nebeturėjo laiko. Toks verkšlenimas atatinka priežodį: «Pats muša ir pats rėkia».

ŠPORTAS

ĮSPŪDINGAS «LITHUANIJOS» FUTBOLISTŲ VIEŠAS PASIRODYMAS.

1938 m. balandžio mėn. 17 d., pirmą Velykų dieną, «Lithuanijos» sporto klubas (Moocos skyrius) surengė «Juventus» sporto stadione aštuonių klubų futbolo rungtynes. Kaip ir buvo numatyta, susidomėjimas šiomis rugtynėmis sporto mėgėjų tarpe buvo nepaprastas, nes žiûrovų tarpe, kurių atsilankė virš 2000 be nuolatinių tokių pramogų mėgėjų, galima buvo pastėbėti ne maža ir tikrų sporto žinovų. Ir jei visa šventė praėjo gana tvarkingai ir įdomiai, jei visą laika publika entuziatiškai pritarė žaidėjų kolektyvui, tai rengėjų nuopelnas.

Bene įdomiausios buvo paskutinės rungtynės «Lithuania» — «C. S. I. Makabi», kur šventės rengėjas susitiko su gana stipriu vienetu, pasibaigė lygiomis — 2 : 2, o pratęsus 10 min. žaidimą, laimėjimas pripažintas lietuviams vieno kampinio (kornerio) persvara. Kalbant apie rungtynių eigą, reikia pasakyti, kad lituaniečiams labai nesisekė — jie daug gražių progų neturėjo laimės iš naudoti; o vos tik įmušė pirmą įvartį (golą), priešo smarkus puolimas rezultatus išlygino. Pirmasis kėlinys ir pasibaigė lygiomis — 1 : 1. Antrame kėlinyje pasikartojo tas pats. Mûsiškiai gražiu prasiveržimu pakėlė laimėjimą 2 : 1 savo naudai, bet ir vėl neilgam. Makabiečiai išnaudoja silpnumo akimirką, ir rungtynės baigiasi lygiomis. Buvo susitarta žaidimą pratęsti 10 min. ir jei tas pratęsimas įvarčiais neduotų pasekmių, laimėjimą pripažinti komandai, kuri turėtų mažiau baudinių. Pasku tinėse sekundėse lietuviai laimi savo naudai kampinį (kornerį), kuris ir nulėmė visą pergalę.

Iš kitų susitikimų įdomiausias buvo tarp «Vasco da Gama» — «Democratico F. C.» komandų, kurios pasibaigė 3 : 2 pirmųjų pergale. Be to, «Estrella Hungara F. C.» — «11 Estudantes» baigėsi 2 : 1 ir «Sp. C. Schwabia» — «E. C. Quinta da Paneira» — 3 : 2 rezultatu.

Laimėjusioms komandoms buvo įteiktos vertingos dovanos. Bendrai, šventę reikia skaityti nusisekusią, nes buvo duota gera proga sportininkams viešai pademonstruoti, ką per eilę metų jie yra nuveikę, na ir, be to, pačios rungtynės rengėjams davė gražaus pelno.

St. Čl.

LIETUVIS DALYVAUJA BRAZILIJOS PLAUKYMO PIRMENYBĖSE.

Š. m. balandžio 24 d. Bello Horizonte vyksta Brazilijos plaukymo pirmenybės kuriose dalyvauja ir S. Paulo 500 metr. plaukymo čempijonas lietuvis Jeronimas Strazdas. Sportininkai tiki Strazdą laimėsiant ir Brazilijos pirmenybes. Savo tautiečiui linkime sekmės.

25 METŲ LIETUVAITĖ

Nori susirašynėti VEDYBŲ TIKSLU su vyriškiais 28—45 metų amž. Laiškus su fotografija ir biografija siųsti šiuo adresu: Julė Stašauskaitė C. paštas iki pareikalavimo Kaunas. Lithuania.

Paslaptį išlaikysiu ir foto pareikalavus gražinsiu.

REIKALINGA tarnaitė namų ruošos darbams, be drabužių skalbimo. Miegama vietoje. Mokama iki 150$000 mėnesiui. Kreiptis: Rua Carmo Cintra Nr. 38 (travessa r. J. Paulino).

„Lietuvio“ Administracijoj par duodamųjų knygų SARAŠAS

Nr.	Pavadinimas	Autorius	Kaina
	(Tąsa)		
32.	Santa Lucia	J. Galswothy	8$000
33.	D-ro Fu-Mančo Paslaptis	S. Rohmer	7$000
34.	Aklasis Muzikantas	G. Korolenko	7$000
35.	Rusų Imperijos Galas	J. Retklief	7$000
36.	Moteris ir Garbė	I. Kalnonis	7$000
37.	Broliai Domeikos	L. Dovydėnas	10$000
38.	Alkazaro Didvyriai	R. Timmermanas	7$000
39.	Šnipai Voratinklyje	M. Annesley	7$000
40.	Meisteris ir Sûnus	P. Cvirka	10$000
41.	Latvių Novelės	R. Blaumanis	13$000
42.	Didysis Pasaulio Sukrėtimas	H. Allorge	10$000
43.	Prisikėlimas I Tomas	L. Tolstoj	12$000
44.	Prisikėlimas II Tomas	L. Tolstoj	10$000
45.	Jaunam Moksleiviui	V. Kamantauskas	5$000
46.	Vargdieniai I Tomas	V. Hugo	12$000
47.	Vargdieniai II Tomas	V. Hugo	8$000
48.	Vargdieniai III Tomas	V. Hugo	10$000
49.	Vargdieniai IV Tomas	V. Hugo	12$000
50.	Vargdieniai V Tomas	V. Hugo	12$000
51.	Meilės Vardu	J. Švaistas	12$000
52.	Pirmieji Metai	J. Paukštelis	12$000
53.	Nuodėmės Istorija I Tomas	S. Žeromski	10$000
54.	Nuodėmės Istorija II Tomas	S. Žeromski	12$000
55.	Nuodėmės Istorija III Tomas	S. Žeromski	7$000
56.	Voras	A. Šalčiuvienė	8$000
57.	Vyrai iš Rusnės	Penketas	7$000
58.	Laisvės Alėja	J. Višginas	7$000
59.	Geroji Žemė I Tomas	P. S. Buck	8$000
60.	Geroji Žemė II Tomas	P. S. Buck	5$000
61.	Kuprelis	I. Šeinius	16$000

AUSTRIJA

1938 metais kovo 12 dieną ne tik be jokio karo, bet netgi be jokio šûvio Austrija buvo išbraukta iš politinio Europos žemėlapio. Nuo tos dienos naujai leidžiamuose žemėlapiuose Austrijos jau nebus. Bus tik Didžiosios Vokietijos provincija.

Toksai įvykis pasaulio istorijoje, tur būt, yra vienintelis ir taip galėjo atsitikti tik su Austrija, iš kurios jau seniai visi juokėsi, sakydami, kad visas pasaulis muša austrus o jie muša italus. Iš to išeitų, kad italai niekuomet nieko nesumuša, ois teigimas truputį netikslus, nes italai prieš porą metų „kovojo" su abisinais ir stengėsi parodyti savo karingumą, nors, kaip sakoma, italai Abisiniją galėjo užimti cerimoniale eisena.

Tačiau šiuo žygiu rûpi ne italai o austrai, apie kuriuos tenka nors trumpai prasitarti. Aišku, kad juoktis iš Austrijos galima buvo tik tada, kada ji dar gyveno; dabar juokai bûtų ne vietoje, nes Austrijos jau nėra ir apie mirusius negalima nieko kalbėti, arba gerai. Nieko ne pasakyti bûtų nei šis, nei tas, kadangi Europos istorijoje valstybė turi savo reikšmę; vėl kalbėti tik gerai irgi nėra prasmės. Todėl reikėtų nors trumpai šis tas pasakyti apie mûsų akyse išnykusią valstybę, kuri dar neseniai buvo ne šiaip sau valstybė, bet imperija, arba, kaip dabar sakoma — didžvalstybė.

Ir iš tiesų buvo imperija, prieš karą turėjusi 676.616 kv. klm. plotą, kur gyveno 51.000.000 žmonių. Be to reikia žinoti, kad Austriją beveik tûkstantį metų valdė garsioji Habsburgų dinastija, kurios žinioje ne kartą buvo ne tik Austrijos, bet ir kitų kraštų karaliai. Nedovanai tad dar XV amžiuje imperatorius Fridrikas III paskelbė šûkį — A. E. I. O. U. Šis šûkis visaip aiškinamas, bet reiškia vieną mintį — Austrija est imperare orbi universo (Austrija valdo visą pasaulį). Prieš Didįjį karą Austrijos-Vengrijos imperija buvo ne tik galinga Europos didžvalstybė, bet ir populiari kaip vlsame pasaulyje, taip ir savo gyventojų tarpe.

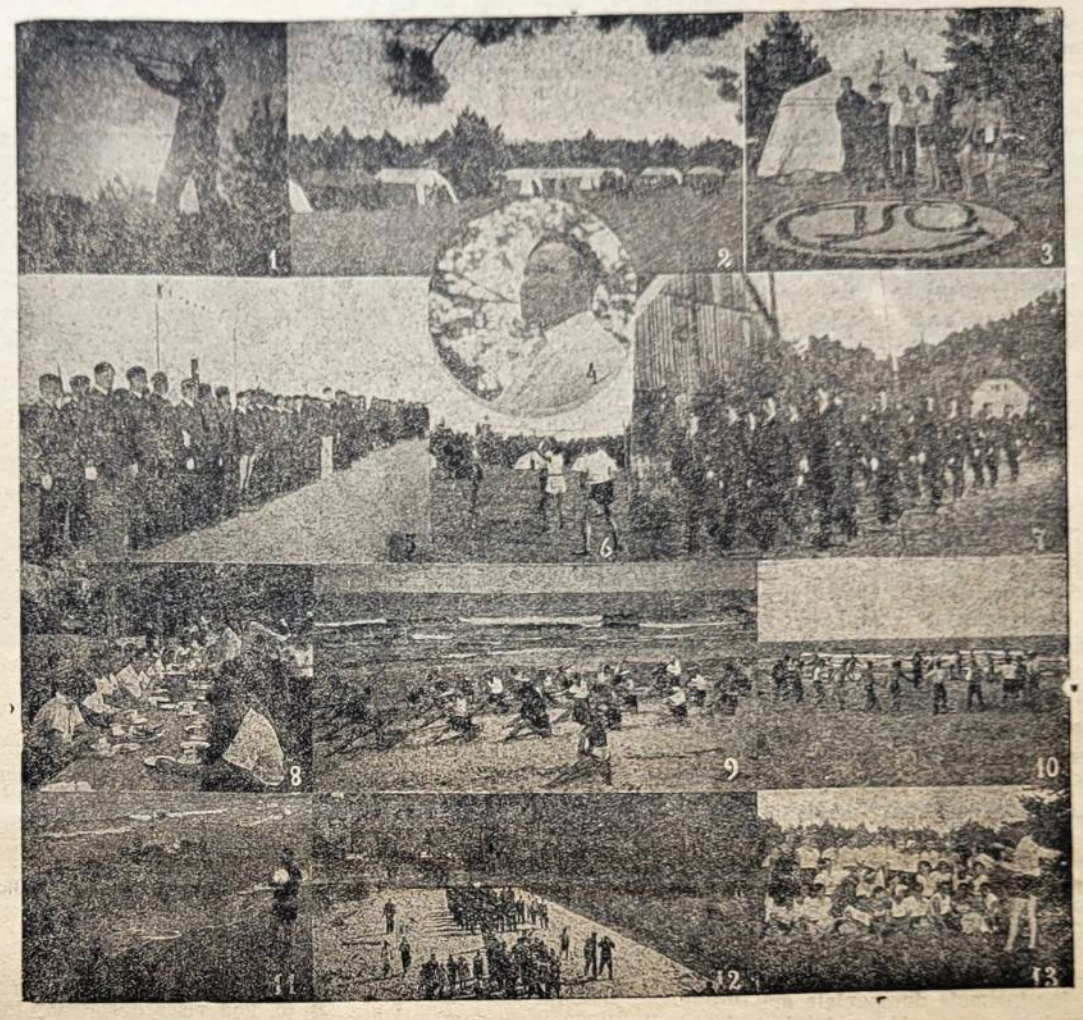
Deja. Kaip daugelio kitų valstybių, taip ir Austrijos valdovai buvo perdaug prisigraibstę svetimų žemių ir buvo pavergę ne vieną milijoną kitataučių. Juk iš 51 milijono gyventojų, prieš karą Austrijoje buvo tik apie 20 milijonų vokiečių; visi kiti — kitataučiai; kurie niekuomet neįsižiadėjo laisvės idėjos ir už ją kovojo. Nieko tad nuostabaus, kad po Didžiojo karo galinga kitados Austrijos-Vengrijos imperija subyrėjo; liko tik jos pats vidurys — 3.833 kv. kl. plotas su apie 7 milijonais gyventojų, kurių absioliutė dauguma yra vokiečiai. Naujos Austrijos gyventojai iš karto norėjo prisijungti prie Vokietijos, bet tam griežtai pasipriešino karą laimėjusios valstybės. Be to, griežtai priešinosi Čekoslovakija su Jugoslavija prieš Habsburgų grįžimą į Austriją, bijodamos kad Habsburgų dinastija galėsianti reikšti pretenzijų prie visų buvusių Austrijos-Vengrijos imperijos žemių. Šitoks galvojimas, kaip rodo paskutinieji įvykiai, buvo visiškai klaidingas. Habsburgų nebuvimas Austrijoje davė progos vokiečių politikams sustiprinti kovą už galutinį Austrijos prijungimą.

Ši kova buvo silpna tol, kol jai galėjo Hitleris. Jam paėmus valdžią į savo rankas, buvo skelbiama viso pasaulio vokiečių vienybė, kurios šûkiai ypač prigijo Austrijoje ir čia netrukus hitlerininkų judėjimas pradėjo diena dienon stiprėti.

Hitlerininkai mėgino padaryti perversmą dar 1934 metais, kada žuvo tuometinis Austrijos kancleris Dolfusas. Tačiau perversmas nepasisekė; be to, sutrukdė ir Italijos pasipriešinimas, nes Musolini visą laiką sakėsi tikras Austrijos nepriklausomybės šalininkas ir saugotojas. Tačiau, praėjus dar keletui metų, Austrijos prijungimas prie Vokietijos pasidarė visiškai pribrendęs klausimas, kurio negalima buvo paneigti, reikėjo tik rasti tinkamą progą jį išspręsti. Negalima netgi buvo galvoti, kad šio klausimo sprendimui kas nors pasipriešintų.

Tai gerai numatė Vokietijos vadai, kurie nutarė skubiai veikti ir štai 1938 metais kovo 12 dieną prijungė Austriją prie Vokietijos, o kovo 14 dieną Vokietijos kancleris, kaipo visos vokiečių tautos vadas, triumfališkai įvažiavo į Vieną. Tuo pačiu metu, kai jis iškilmingai atvyko į Vieną, visa buvusios Austrijos kariuomenė prisiekė naujam vadui — Hitleriui, kuris tą pačią dieną pareiškė, kad jokia jėga, joks vargas, jokios nelaimės nesutrukdys jo padaryto žygio vienijant vokiečių tautą. Tą pačią dieną per visas Vokietijos radijo stotis buvo iškilmingai pranešta, kad „Das grosse Deutschland endlich ist entstanden" (Didžioji Vokietija galutinai yra atstatyta). Ir iš tikro Didžioji, nes dabar Vokietija turi daugiau kaip 75.000.000 gyventojų, tai galingiausia Europoje valstybė. Nuo šiol apie Austriją nereikės kalbėti, kadangi jos nėra, ją išbraukė iš politinio žemėlapio godumas, pavergiąs kitas tautas.

z.

Vaizdai iš Jaunalietuvių ir Santariečių vadų stovyklos Giruliuose: 1. Rytais trimičius ragino keltis trimitu. 2. Bendras stovyklos vaizdas. 3. Viena iš palapinių su JSO ženklu. 4. JSO vadovas stovyklos viršininkas A. Latvėnas. 5. Stovyklautojai Kretingos stotyje palydi Tautos Vadą A. Smetoną. 6. Mokosi žaisti orasvydį. 7. Stovyklautojai žygiuoja. 8. Padirbėjus reikia ir pavalgyti. 9. Gimnastika prie jûros. 10. Prie jûros malonu ir pažaisti, besimokant įvairių naudingų žaidimų. 11. Jûros bangos maloniai glamonėja. 12. Stovyklautojų ekskursija Nidoje. 13. J. Švedas, vyriausias stovyklos dainininkas, moko mergaites dainuoti.

M. Pranckûno nuotr.

Lietuvos Organizacijų pareiškimai Vyriausybei.

Lietuvos visuomenė dėl lenkų ultimatumo pergyveno jaudinančių momentų. Tačiau visuomenė parodė tokiais atvejais reikalingą rimtį. Nebuvo jokių išsišokimų, kurie galėtų pasunkinti padėtį. Kadangi visa aktingoji visuomenė, ypač jaunuomenė, yra susibûrusi organizacijose, tai tos organizacijos ir patiekė vyriausybei ją stiprinančių pareiškimų.

Devynios stambiausios ir reikšmingiausios organizacijos kovo mėn. 18 dieną įteikė Respublikos Prezidentui šitokį nutarimą:

RESPUBLIKOS PREZIDENTUI,

Lietuvos visuomeninių organizacijų vadovybių atstovai, susirinkę šią dieną Kaune, aptarė padėtį, akivaizdoje lenkų vyriausybės įteikto kovo mėn. 17 d. Lietuvos vyriausybei ultimatumo, siekiančio pažeisti Lietuvių tautos ir valstybės garbę ir laisvę, ir suprasdami visą šio momento reikšmę ir rimtį, visos organizuotos visuomenės vardu pasižada visomis jėgomis ir net gyvybe drauge su vyriausybe budriai stovėti Lietuvių tautos ir valstybės sargyboje.

Kaunas, 1938 m. kovo 18 d.

Pasirašė šių organizacijų vadovybių atstovai:

Lietuvos Kariuomenės Kûrėjų Savanorių S-gos,
Šaulių Sąjungos,
Lietuvių Tautininkų Sąjungos,
Vilniaus Vadavimo Sąjungos,
Jaunosios Lietuvos Sąjungos,
Pavasario Sąjungos,
Skautų Sąjungos,
Lietuvių Mokytojų Sąjungos,
Lietuvos Vakarų Sąjungos.

Be to, Kûrėjų Savanorių Sąjunga paskelbė į tautą atsišaukima ir įteikė vyriausybei tokį pareiškimą:

1/ Lietuvos kariuomenės kûrėjai savanoriai tvirtai pasižada Vyriausybe stoti ligi vieno Lietuvos Nepriklausomybės ginti su ginklu rankose ir kviečia visą Lietuvos visuomenę laikytis vienybės ir drausmės šią rimties valandą,

2/ savanoriai kûrėjai nuoširdžiai tiki mûsų garbingąja kariuomene ir jos pagalbininke Šaulių Sąjunga ir prašo budriai stovėti mûsų Tėvynės laisvės sargyboje ir ginklo iš rankų nepaleisti,

3/ centro valbyba prašo Vyriausybę daryti visų diplomatinių ir kitų reikalingų žygių, kad Lietuvos severenumas ir Tautos garbė nebûtų pažeista.

Lietuvos visuomenę labai jaudino ir maloniai nuteikė užsienių lietuvių pareikštas vieningumas ir pasiryžimas remti savo senąją Tėvynę jos sunkiomis valandomis.

Tsb.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.
MIGUEL OCOUGNE
Rua 15 de Novembro Nr. 32. Tel. 2-6393
Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip yra: traktus, viso kius liūdijimus ir t. t.
Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

Kaip Lietuvos Seimas pritaré lenkų ultimatu mo priėmimui.

Lietuvos vyriausybė, atsižvelgdama į visas aplinkybes, nutarė Lenkijos žinomąjį ultimatumą priimti. Pagal įstatymus, tam nutarimui turėjo pritarti ir Seimas. Tuo tikslu kovo mėn. 19 dieną įvyko nepaprastas Seimo posėdis. Šis posėdis buvo nepaprastas, ne tiktai dėl to, kad jis buvo specialiai vienam klausimui svarstyti sukviestas. Šį kartą Seimui teko svarstyti ir tikrai nepaprastą klausimą — Lenkijos ultimatumo Lietuvai priėmimą. Todėl šiuo Seimo posėdžiu buvo didelis susidomėjimas. Jame dalyvavo visi tautos atstovai, visi ministeriai, specialiai atvykę į Lietuvą užsienio žurnalistai, daug vietos ir užsienio spaudos atstovų ir visuomenės.

Ministerio pirmininko pavaduotojas susisiekimo ministeris Staniškauskis ultimatumo ir jo priėmimo aplinkybes apibudino šitokia kalba:

„Gerbiamieji tautos atstovai. Kovo 17 dieną 21 val. Lenkijos vyriausybė pateikė Lietuvos vyriausybei ultimatumą, reikalaudama užmegsti diplomatinius santykius. Šį ultimatumą Lenkijos pasiuntinys Taline įteikė mūsų pasiuntiniui ten pat.

Šis reikalavimas pastatytas mums dar nematytos ligi šiol antlietuviškos propagandos lenkijoje atmosferoje, vykstant grąsinančioms Lietuvai demonstracijoms, kurios buvo surengtos dėl kovo 11 dieną ties administracijos linija įvykusio incidento, kurio metu buvo sužeistas ir vėliau mirė lenkų kareivis, perėjęs administracijos liniją ir šovęs į mūsų policininką.

Dėl šio incidento tenka čia pakartoti, jog turimais duomeniais mūsų policininko elgesys buvo teisėtas tiek vidaus teisės, tiek tarptautinės teisės atžvilgiu.

Nežiūrint to ir turėdama galvoje incidento pasekmėje sudarytą įtemptą padėtį, vyriausybė, kaip visados pirmiau, pavedė mūsų vietos valdžios organams pasiūlyti vietiniams Lenkijos valdžios organams sudaryti mišrią komisiją incidentui ištirti. Kovo 14 dieną Lenkijos vyriausybei buvo įteiktas mūsų pasiūlymas paskirti įgaliotinius, kurie ištirtų šį incidentą ir susartų priemones užkirsti kelią tokiems incidentams.

Abu šitie Lietuvos vyriausybės pasiūlimai, kurie buvo padiktuoti jos nuolatinio rūpesčio šalinti ginčus Lietuvos tarptautiniuose santykiuose, o įvykusius ginčus aiškinti ir svarstyti atvirai ir lojaliai, Lenkijos vyriausybės buvo atmesti.

Pagaliau kovo mėn. 17 dieną Lietuvos vyriausybė pavedė mūsų pasiuntiniui Paryžiuje pranešti Lenkijos vyriausybei per jos tenykštį ambasadorių, kad Lietuvos vyriausybė yra nusistačiusi pavesti vienam savo diplomatui įeiti į kontaktą su Lenkijos vyriausybės nurodytu lenkų diplomatu tikslu išaiškinti padėtį tarp abiejų valstybių.

Lietuvos pasiuntinys šitą pavedimą įvykdė kovo mėn. 17 diena.

Grėsiančio Lietuvai pavojaus akivaizdoje ir imdama dėmėsin esamų tarptautinių santykių dezorganizaciją, vyriausybė tuojau kreipėsi į draugingų didžiųjų valstybių vyriausybes, atkreipdama jų dėmesį į grėsiantį taikai pavojų ir prašydama padėti mums savo politine įtaka. Šio vyriausybės kreipimosi pasekmė buvo pakartotini ir primygtini demaršai Varšuvoje.

Lietuvos vyriausybė yra dėkinga toms draugingoms valstybėms, kurios šią rimtą mūsų kraštui valandą stengėsi padėti Lietuvai, padėdamos tuo pačiu taikos ir teisės reikalui.

Deja, pasakytos pastangos nesulaikė ultimatumo: jis buvo Lietuvai vis dėlto patiektas. Jėgos persvara yra Lenkijos pusėj. Bet jėga nėra teisė

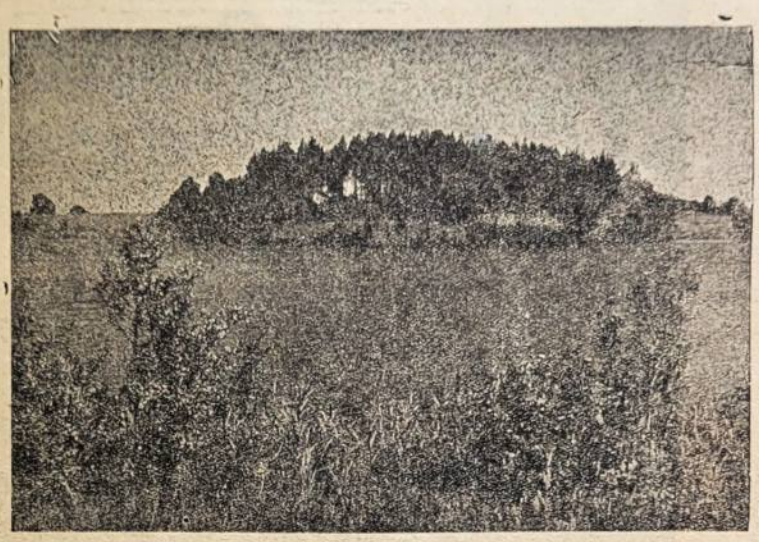
Tokiomis aplinkybėmis Lietuvos vyriausybė nutarė išpildyti lenkų vyriausybės reikalavimus, gerai žinodama, kad Lietuvos visuomenė, prireikus, yra nusistačiusi vieningai visomis išgalėmis ginti savo tėvynę."

Ministerio pirmininko pavaduotojo kalba buvo priimta mirties tyla. Nė vienas atstovas neėmė žodžio kalbėti. Tada atst. Dr. Janavičius pasiūlė Seimui priimti tokį nutarimą:

«Seimas išklausęs ministerio pirmininko pavaduotojo pranešimą apie Lenkijos vyriausybės Lietuvos vyriausybei įteiktą ultimatumą, kuriuo Lenkijos vyriausybė reikalauja iš Lietuvos vyriausybės neatidėliojant užmegsti santykius, atsižvelgdamas į faktiną padėtį ir būtiną reikalą šiuo taip kritingu Europai metu išlaikyti taiką, laiko, kad vyriausybė esamose sąlygose buvo priversta priimti lenkijos vyriausybės ultimatumą». Prieš šį pasiūlymą niekas ne balsavo, ir tokiu būdu jis buvo priimtas.

Seimas pripažino, kad Lietuvos vyriausybė esamose sąlygose buvo priversta priimti Lenkijos vyriausybės ultimatumą. Galima pasakyti, kad ir Seimas esamose sąlygose buvo priverstas vyriausybės nutarimui tyliai pritarti. Tą prievartą rodė daugelio atstovų ir visuomenės žmonių akyse žvilgėjusios ašaros...

Tsb.

Vienas iš daugelio vaizdų gražaus Zarasų — ežerų krašto.

Padėka.

Už taip didelę paramą Brazilijos Lietuvių Aero Klubui, už dovanojimą pirmąjam klubo sklandytuvui aptraukti 65 met. medžiagos (apie 200 milreisų vertės) Ponams Rementčiams nuoširdžiai dėkojame.

B. L. A. K.

Žurnalus ir laikraščius iš Lietuvos ir kitur, kaip «Karį», «Mūsų Kraštą», «Darbą», «Jaunąją Kartą» ir kitus galite gauti pas lietuviškų laikraščių pardavėjus visuose rajonuose. Reikalaukite.

Lietuviai Žemdirbiai.

Jei Tamsta manai pirkti ûkį ar parsikviesti savo gimines bei pažįstamus iš Europos, tai žinokite, kad visas geriausias informacijas ir patarnavimus Jums suteiks EMPREZA PIRATININGA DETERRAS E COLONISAÇÃO Ši kompanija greitu laiku parceliuos į sklypus ir išparduos labai prieinamomis sąlygomis didelę ir labai puikią fazendą prie Faxina miesto (S. Paulo estade). Visą fazendos žemę kerta Sorocabana liniios geležinkelis. Susisiekimas puikiausias geležinkeliu, keliais ir ûpeliais bei ûpėmis. Šioje vietoje gyvena labai daug europiečių, kurių tarpe yra nemažai ir lietuvių. Žemė pirmos rûšies. Labai daug puikiausio miško. Klimatas geras ir sveikas.

Užpirkimo sąlygos visiems prieinamos. Už 10 alkerių sklypą iš karto reikia įmokėti tik 700 milreisų. Likusius duodama išmokėti per 7 metus ir tai nepinigais bet malkomis iš užpirkto sklypo miško. Už kubinį metrą malkų mokama 7 milreisai iš kurių 5 gauna sklypo pirkėjas (ûkininkas), o tik 2 milreisai atskaitoma skolon už pirktąją žemę. Tokiu būdu žemės pirkėjas iš pirkto sklypo gali ne tik lengvai apmokėti už žemę ir tapti pilnateisiu savininku, bet dar turi galimybės pragyventi ir net uždirbti parduodamas iš savo sklypo mišką (malkas).

Sukvietimui iš Lietuvos giminių ir pažįstamų bus taikomi įstatymai didžiausiomis lengvatomis.

Dėl smulkesnių žinių kreiptis į EMPREZA PIRATININGA DE TERRAS E COLONIZAÇÃO nuo 2 iki 6 valandų po pietų šiuo adresu

RUA SENADOR PAULO EGYDIO, 22 7 andar.

Kalbama ir lietuviškai.

PAVIENIAIS NUMERIAIS „LIETUVIS" PARDAVINĖJAMAS

SÃO PAULO:

Luz stoties kioske.

Prie centralinio pašto laiptų ir kampo.

Largo da Sé prie laikrodžio ir bondžių st.

Bom Retiro — Juozo Baužio krautuvėje, José Paulino vaistinėje, Genevičiaus krautuvėje, Silva Pinto laikraščių kioske, prie Luz stotyje, Luz tilto kioske, Sorocabana st. kioske ir redakc. rua Bandeirantes 474.

Moóca — rua da Moóca ir av. Paes de Barros laikraščių kioske.

Villa Zelina — Vygelio krautuvėje ir pas išnešiotojus.

Villa Anastazio — Kirilausko krautuvėje ir pas Skadą. Lapos kioske.

SANTOS MIESTE — Stoties kioske.

RIO DE JANERO — pas Ramanauskus, rua Bella 130, „Vilnies" s-goje.

Red. ir Adm.

Lietuviškos muzikos ir dainos koncertai

Gautos iš Kauno naujausios lietuviškos plokštelės

(Demonstruojamos su garsiakalbe mašina)

SEKMADIENIAIS, ŠVENTADIENIAIS IR VISOMIS DIENOMIS NUO 2 VALANDŲ DIENOS! VAKRAIS STYGŲ ORKESTRAS (TRIO)

Lietuvių Užeigoje

BAR RIO BRANCO

Rua Visc. Rio Branco, 461 Tel. 4-2435 São Paulo.

Didžiausia naujiena! Kiekvienam isidėmėtina!

„Lietuvio" Administracijoje nuo šios dienos galima gauti įvairiausių

LIETUVIŠKŲ KNYGŲ IR LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ.

Knygų ir plokštelių pasirinkimas didžiausias ir kainos labai prieinamos. Užeikite isitikinti. Atskirai skelbsime knygų ir plokštelių katalogą su kainomis. Taip pat galima gauti

LIETUVOS VYCIU IR SIAIP IVAIRIU PAVEIKSLU BEI LIETUVOS VAIZDU ATVIRUKU.

Knygos, vyčiai, paveikslai ir atvirukai užsakant siunčiami ir į provinciją registruotu siuntiniu. Už kiekvienos knygos ir paveikslo persiuntimą imama 860 reisų. Siunčiant didesni kieki persiuntimo išlaidos mažesnės.

Pinigus ir užsakymus siųsti šiuo adresu:

„LIETUVIS" CAIXA POSTAL 1764 SÃO PAULO.

Asmeniškai kreiptis: Rua Bandeirantes, 474 S. Paulo.

Pastaba: Siunčiant pinigus reikia pažymėti laiške kokiam reikalui jie siunčiami ir nurodyti AIŠKU IR TIKSLU SAVO ADRESA. Plokštelės į provinciją nesiunčiamos.

PASINAUDOKITE PROGA SIANDIEN PAT!

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išieškavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

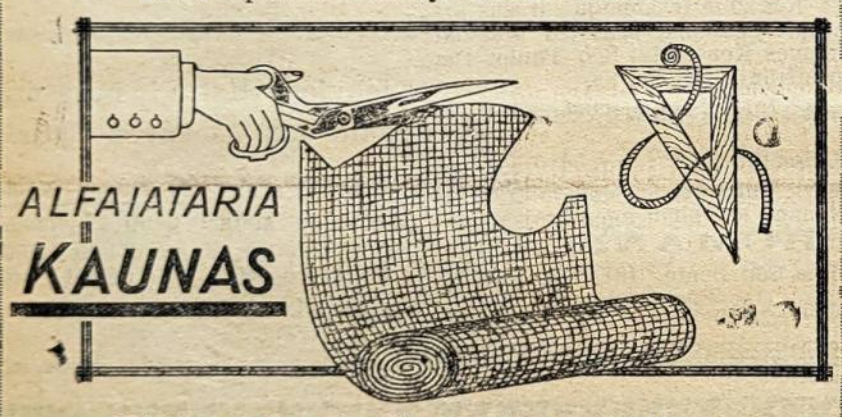
Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Seniausia Lietuviška Siuvykla Mūsų Kolonijoj

„KAUNAS"

Kaune diplomuoto siuvėjo JUOZO ŠLIKTOS

Didelis gerų ir moderniškų medžiagų pasirinkimas.

Medžiagas perku didelėmis partijomis pigiau, todėl ir kostiumai mūsų siuvykloje pigiau, kaip kitur.

Taip pat turime gatavų kostiumų ir kelnių šlapintos medžiagos siūtų mūsų siuvykloje.

Kelnės ant užsakymo vilnonės medžiagos tik 38$000.

Rua Duque de Caxias Nr. 40 (Prie Sorocabano stoties) S. Paulo.

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

DR. WLADIMIR DE THIMÉ

Rua Direita Nr. 36 **Telef. 2-6255**

Pašalina visas kliūtis juridinėje srityje. Kas turite reikalą brazilų įstaigose, kreipkitės į advoką De Thimé. Daro dokumentų vertimus į interiorą, prisiunčiant norimus išversti dokumentus ir 25$000 pinigais.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v.
Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų
Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobų ir t. t...

Daktaras

A. JAZAKA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampas Boa Vista ir 25 d· Março)

2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Tel. buto 2-5068.

ŽEMĖ NAMAMS IŠSIMOKĖJIMUI

nuo 50$ ligi 90$ mėnesiui, sulig vietos ir dydžio

PARDUODAMA

Salia lietuvių imonės «Vilnius» Ltda.

1) Zemė yra pirmos rūšies, apsodinta vaismedžiais; randasi tirštai apgyventoje, aukštoje vietoje, Penhos rajone, todėl klimatas yra labai sveikas.

2) Susisiekimas: iš São Paulo miesto centro ligi Penha „ponto final" kainuoja tik 200 reis iš Penhos, asfaltuota gatve „Estrada São Miguel" ligi 109 Nr. ir paskui i kairę pora šimtų metrų lygia grazia gatve, rua C-el José Meirelles — pėkščiam reike eiti, išviso tik 10 min., arba važiuojant autobusu „Esperança", kelione užima keletą minučių ir kainuoja, tik 300 reisų.

3) Lietuvių mokyklai — rezervuota, vienas sklypas žemės, su namu, kuri, šiek tiek reformavus, kiekvienu momentu galima pradėti lietuvių pamokas, nes vietoje yra cenzuota mokytoja, kuri pasižada, savaitėje pora dienų, ligi oficialiai bus isteigta lietuvių mokykla, mokyti dovanai.

4) Brazilų mokykla, bažnyčia, farmacija, krautuvė yra čia pat vietoje; pravesta elektros šviesa ir neziurint i tai, kad vieta yra aukšta — negiliai žemėje randasi, sveikas šaltinio, mineralinis (radioctiva) vanduo. Pirkimo ir informacijos reikalais galima kreiptis kiekvieną dieną ir vakarą:

RUA C-EL JOSE MEIRELLES 27 (Penha) São Paulo.

* * *

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO"

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 447 (sen n. 111)

Tel. 4-5575 São Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo

Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10$000 su parcelena, arba si dabru. — Darbas garantuotas. Traudia dantis be skausmo už 5$000. Atikaryta dieną ir nakti. —

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą

Astrida	29.	1	38.
Jos. Charlotte	28.	2	38.

Kainos pigios.

Parduodame laivakortes pigiausiomis negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išeivybės klausymais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

Darome pinigines perlaidas į Lietuvą litais per Lietuvos Banką.

Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Šamados. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E C-IA Įkurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai
Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

Ivairios žinios

DIDŽIOJI BRAZILŲ TAUTOS ŠVENTĖ.

Šių metų balandžio 21 d. sukanka 66 met. nuo mirties didelio brazilų tautos didvyrio Joaquim José da Silva Xavier — Tiradentes. Brazilų tauta kaip ir lietuvių ilgus amžius nešė svetimųjų jungą. Pagaliau tautoje atsirado didvyris. Tas didvyris buvo minimasis Tiradentes. Jis pirmas metė mintį — Brazilija turi būti laisva — ir eina tuo keliu, užtai tenka atsakyti gyvybe. Bet po 10 metų Brazilija tapo laisva. Dėkingi tautiečiai savo didvyriui pastatė daugel paminklų ir jo garbingam prisiminimui įvedė tautos šventę balandžio mėn. 21 d. Ši diena panaši į mūsų vasario 16 d. o abiejų tautų laisvės kovos kainavo daugel didvyrių gyvybių.

Palankiai mums tautai linkime gražios ateities.

TERORAS PALESTINOJE.

Paskutiniu laiku arabai pradėjo smarkiai bruzdėti ne tik prieš žydus, bet ir prieš anglus. Dažnai įvyksta rimtų susirėmimų su anglų policija. Š. m. balandžio mėn. 19 d. nakties metu anglų policija ir lėktuvai išvaikė arabų susibūrimą; buvo užmušti penki arabai, kurių tarpe ir vienas teisėjas (vadas).

DIDELIS ŽEMĖS DREBĖJIMAS TURKIJOJE.

Iš Ankaros pranešama, kad balandžio 21 d. Anatolijos mieste įvyko didelis žemės drebėjimas, šešioliką gatvių visiškai sunaikinta, žuvusiųjų jau dabar ištraukta iš po griuvėsių virš 250 asmenų. Žemės drebėjimas buvo jaučiamas Ankaroje, Tochankirijoje, Tosijoje, Cesarijoje ir kituose miestuose, bet žymesnių nuostolių nepadaryta.

SUKILIMAS BARCELONOS ĮGULOJ.

Balaandžio 19 d. telegramos iš Perpinhão pranešė, kad keleiviai perėję sieną prie Pirinėjų pasakoja, kad Ispanijos vyriausybininkų kariuomenės dalys Barcelonoj sukilo. Esą sukilę 800 karininkų ir kareivių, kur gyvėna įvairiose miesto dalyse. Maištininkai atsisako vykti į frontą. Vyriausybei ištikima kariumenė sunkiėlius malšina kulkosvaidžių ugnimi.

IŠ TOLIMŲJŲ RYTŲ.

Paskutinės žinios iš Chansi praneša apie didelę japonams nesekmę. Šioje provincijoje kinai smarkiai suplieke japonus, kurie netvarkingai ir persekiojami pradėjo trauktis. Žuvusiųjų japonų priskaitoma virš 4000. Kinams teko didelis karo grobis.

Tokio telegramos praneša, kad japonai sumušė kinų nereguliarios kariuomenės būrius prie Ho-Nan provincijos. kur kinų kritę virš 7000.

Karo veiksmai Kinijoje sunkėjanes, kaip praneša telegramos, paskutiniu metu pradėjo smarkiai siausti įvairios epideminės ligos. Kinams nuo epidemijų gelbėtis padeda nesenai susitvėrusi speciali draugija, o japonams — teks greičiausia grįžti atgal.

ŠV. TĖVAS VENGIA SUSITIKTI SU HITLERIU.

Gegužės mėn. pirmomis dienomis Hitleris vyksta į Italiją revizituoti Musolinį. Manoma, kad jis prašys audencijos ir pas popiežių. Kad išvengti susitikimo su Vokietijos diktatorium šv. Tėvas balandžio 30 d. išvyksta iš Romos ir kurį laiką apsigyvens Gondolfo pilyje.

VOKIEČIŲ MOKYKLOS BRAZILIJOJ

Havaso pranešimu iš Porto Alegre, Rio Grande do Sul estado statistikos biūro pranešimų tame estade priskaitoma 2845 vokiečių mokyklos, kurios yra užlaikomos įvairių vokiečių kultūrinių bei politinių organizacijų lėšomis. Šios visos mokyklos iki šiol buvo visai nuošaliai nuo kokios nors šalies valdžios kontrolės. Šitose mokyklose dirbo 1117 mokytojų, kurių tik apie 20 laisvai vartoja valstybinę kalbą.

Tai štai kas verčia Brazilijos vyriausybę rimtai susirūpinti tautiniais reikalais.

SKELBKITĖS TIK „LIETUVY"

Sklypai Vílla Lucia.

Villa Prudentes rajonas neapsakomai progresuoja. Gera padėtis — Didelė ateitis. Liko nedaug sklypų.

Parduodame prieinamomis išsimokėjimo geriausiomis sąlygomis, mėnesinėmis ratomis per 7 metus be užstato, su mažu įnašu. Pasinaudokite proga. Duodame medžiagą greitai statybai.

Bondės Villa Prudente ir autobusai Villa Zelina.

Raštinė vietoje.

MŪSŲ GIMINĖS, DRAUGAI IR PAŽĮSTAMI TROKŠTA ŽINIŲ IŠ BRAZILIJOS, O MES IŠ LIETUVOS, ŠIAURĖS AMERIKOS, ARGENTINOS, URUGVAJAUS...

TODĖL UŽPRENUMERUOKIME JIEMS «LIETUVĮ» IR PAPRAŠYKIME, KAD JIE UŽSAKYTŲ MUMS KURĮ NORS LAIKRAŠTĮ IŠ SAVO KRAŠTO!

«Lietuvio» Redakcija.

PRANEŠIMAS.

Pranešama, kad šeštadienį balandžio 23 d. turėjusi įvykti Vila Anastazijos „Lithuania" narių sueiga atidedama į balandžio 29 d. 8 val. v. Narių dalyvavimas privalomas; kviečiame ir svečių.

MOTERŲ SALIONAS „PERMANENTE"

Skubiai ir labai pigiai parduodame saliona su plaukų garbinia vimo aparatu. Labai puiki vieta Visas moderniškas įrengimas. Norinčius pirkti ir nemokančius to darbo sutinkame išmokyti.

Kreiptis: Rua Santa Ephigenia, 488 S. Paulo.

PAJEŠKOJIMAI.

Katerina Pamfilovienė ieško savo vyro Povilo, Antano sūn. Pamfilovo iš Perelazų km., Gelvonių valšč. Ukmergės ap. kuris 1930 m. atvyko į Braziliją ir gyveno São Paulo.

Anelė Turskienė ieško savo vyro Antano, Jono sūn. Turskio, kuris 1927 m. atvyko į Braziliją.

Antanas Trimonis ieško savo brolio Kazimiero Trimonio, kurio paskutinis adresas buvo toks: Estado de São Paulo, Linha Paulista, Frigorifico Anglo.

Kas žino ieškomųjų adresus arba apie jų likimą prašoma pranešti Lietuvos Konsulatui São Paulo rua Aureliano Coutinho, 88.

SKELBIMAI Į „LIETUVĮ" ir kitus vietinius bei užsienio laikraščius priimami skelbimų agentūroj

HUMANITAS

Rua São Bento, 101 Tel. 7-5458 São Paulo.

Lietuviška Spaustuvė

BALTICA

Labai pigiai ir gražiai atlieka visus spaustuvės darbus.

Lietuviams nuolaida.

Užeikite įsitikrinti.

A. BUMBLIS

R. João Theodoro, 194

Tel. 4-2640

PARDUODAMAS NAMAS

Sąryšy su išvažiavimu pigiai parduodame labai gerą namą iš trijų kambarių ir virtuvės S. Paulo priemestyje Quinta Peneira, rua Pindamonhangaba, 226. Namas tvirtai ir gražiai pastatytas. Platesnių žinių reikalaukite vietoje.

Ar Tamsta jau įsigijai naujausį Kl. Jūros romaną

„Didysis Sielvartas"?

Kaina tik 7$000. Siunčiant į provinciją registruotu siuntiniu 8$000.

Romaną galima gauti „Lietuvio" administracijoje.

Kiekvieno lietuvio bute privalo būti Lietuvos Vytis.

Labai gražius Lietuvos Vyčio paveikslus galima gauti „Lietuvio" administracijoj. Kaina didelio 11$000 ir mažesnio 8$000. Siunčiant į provinciją 1$000 brangiau.

PIJAUS RUTKAUSKO

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVYKLA

„ROYAL"

Atlieka darbą greitai, sąžiningai, gražiai, punktualiai ir pigiau negu kitur. Siuvama pagal naujausių madų modelius. LIETUVIAMS NUOLAIDA.

Didelis įvairiausių medžiagų (vietinių ir užsieninių) pasirinkimas.

SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI LABAI LENGVOMIS SĄLYGOMIS. UŽEIKITE ĮSITIKINTI!

Rua Duque de Caxias Nr. 627 S. Paulo.

Skaitykime lietuviškus laikraščius

«Lietuvio» Administracijoje galima užsisakyti šiuos lietuviškus laikraščius:

1. Didelį, gausiai iliustruotą savaitinį žurnalą «Karį». Prenum. kaina metams 40$000, pusmečiui 20$000.
2. Savaitinį jaunimo žurnalą «Jaunąją Kartą». Kaina metams 40$000 pusmečiui 20$000.
3. Savaitraščius iš Lietuvos „Mūsų Kraštą" ir „Darbą". Kaina metams 25$000, pusm. 13$000.
4. Savaitraščius iš Šiaurės Amerikos ir Argentinos: „Dirvą", „Išvien", „Amerikos Lietuvis", „Momentas", „Švyturys", „P. Amerikos Žinios" Pren. kaina metams 15$000, pusmečiui 8$000.

Pinigus siunčiant reikia pranešti aiškų ir tikrą adresą ir nurodyti kokį laikraštį užsakoma. Pinigus siusti šiuo adresu:

„Lietuvis" Caixa postal 1764 São Paulo.